Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Judecător Mardari Alexandru)
Dosarul:nr.2a-3705/23 (2-22079609-02-2a-29092023)

D E C I Z I E

11 aprilie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Țurcan Ion
Judecătorii Malîi Ala și Mihaila Viorica
Grefier Lungu Eduard

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă:

La data de 03 iunie 2022, ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul ***** a indicat că la data de 27 noiembrie 2021 a avut loc un accident rutier în care automobilul condus de reclamant de model T***** a fost lovit de un alt automobil de model *****condus de către *****, în rezultat fiind deteriorat automobilul de model T*****.

Relevă că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 27 noiembrie 2021, irevocabil prin necontestare, s-a constatat că vinovat de comiterea accidentului dat este *****, care se afla la volanul automobilului *****și a încălcat prevederile art.242 alin.2 din Codului contravențional.

Menționează că potrivit certificatului de înmatriculare proprietar al automobilului T***** este reclamantul *****, astfel că potrivit poliței de asigurare prezentată, compania de asigurări care urma să despăgubească părțile vătămate este *****.

Indică că a prezentat toate actele necesare *****. iar drept urmare s-a instrumentat dosarul de daune, iar prin ordinul nr.1269/RCA/2021, s-a adoptat decizia despre constatarea survenirii cazului asigurat și achitarea despăgubirii de asigurare.

Considerând că suma despăgubirii de asigurare care urmează a-i fi achitată este cu mult sub costul reparației bunului deteriorat – 90 214,54 lei, la data de 06 ianuarie 2022 a solicitat *****. recalcularea acesteia. Concomitent a solicitat și plata sumei de 90 2014,54 lei care nu era litigioasă.

Relevă că la 13 ianuarie 2022 a primit răspuns de la asigurator, în temeiul căruia i s-a comunicat că suma calculată de către compania de asigurări acoperă integral prejudiciul cauzat, din care considerente refuză recalcularea cuantumului despăgubirii de asigurare.

Notează că la data de 25 ianuarie 2022 a primit suma despăgubirii de asigurare în mărime de 90 214,54 lei calculată de către *****.

La data de 21 februarie 2022 a solicitat Centrului Național de Expertize Judiciare calcularea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier din 27 ianuarie 2021 în temeiul procesului-verbal de constatare a daunelor nr.1269 din 01 decembrie 2021, a actului de efectuare a lucrărilor din 20 decembrie 2021.

Potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr.366 din 16 martie 2022 prejudiciul material cauzat în urma accidentului rutier din 27 ianuarie 2021 constituie 134 348 lei.

La data de 18 martie 2022 în temeiul cererii depuse față de *****. a solicitat achitarea în termen de 10 zile a diferenței despăgubirii de asigurare dintre mărimea stabilită prin raportul de evaluare a pagubei nr.4259/12A (90 214,54 lei) în comparație cu raportul de expertiză extrajudiciară nr.366 din 16 martie 2022 (134 348 lei) pentru recuperarea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier din 27 octombrie 2021 și anume suma de 44 133,46 lei, precum și suma de 2 100 lei achitată pentru efectuarea expertizei, în total suma de 46 233,46 lei.

La data 30 martie 2022 i-a fost expediat răspuns prin care i s-a comunicat că a fost respinsă cererea.

Consideră poziția pârâtei neîntemeiată, or suma acordată de către pârâtă pentru repararea automobilului T***** în urma calculului efectuat prin Raportul de evaluare a pagubei nr.4259/12A nu acoperă cheltuielile în întregime, fapt constatat și prin raportul de expertiză extrajudiciară nr.366 din 16 martie 2022.

Pretinde reclamantul că în urma acțiunilor ilegale ale pârâtului *****, reclamantului și membrilor familiei i-a fost cauzat și un prejudiciu moral: prin spaima și șocul provocat prin accidentul grav provocat, or automobilul a fost lovit puternic în spate în timpul ce a cedat trecerea unui pieton care traversa regulamentar, efectul cărora se resimte și la moment; prin comportamentul indiferent de care a dat dovada după comiterea contravenției, *****, or după documentarea cazului de către poliție, nu s-a mai interesat și nici nu a contribuit cu nimic la înlăturarea consecințelor accidentului rutier provocat, prin privarea

de posibilitatea de a circula cu automobilul personal mai bine de 3 luni de zile, cheltuieli suplimentare, disconfortul provocat prin timpul și nervii pierduți la organizarea reparației, deficitul de piese (chiar și la moment nu este finalizată reparația din lipsă de piese) etc.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2023, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** a prejudiciului moral în sumă de 11 700 lei, taxei de stat în sumă de 100 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 07 iunie 2023, ***** a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri.

În motivarea apelului ***** a reiterat motivele invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond în partea respingerii pretențiilor, dat fiind emisă în această parte cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, motiv pentru care o consideră neîntemeiată în partea contestată.

Consideră că instanța de fond eronat a stabilit cuantumul prejudiciului moral în mărime de doar 11 700 lei echivalentul unui salariu mediu pe economie, or potrivit legii mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate.

La data de 29 iunie 2023, ******** a declarat apel*** împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea parțială a acesteia în partea admiterii acțiunii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, iar prin încheierea Curții de Apel din 20 decembrie 2023, ***apelul declarat de ***** a fost restituit*** în temeiul art.369 alin.(1) lit. a) CPC.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 20 decembrie 2023, apelul declarat de ***** a fost acceptat în procedură.

La data de 09 aprilie 2024, în temeiul cererii depuse, ***** a solicitat retragerea parțială a apelului în partea pretențiilor formulate față de ***** din motivul soluționării litigiului pe cale amiabilă, încetarea procedurii de apel în partea dată.

Prin încheierea Curții de Apel din 11 aprilie 2024, ***a fost admisă cererea de retragere parțială a apelului*** cu încetarea procedurii în apel în partea pretențiilor formulate față de *****.

Apelantul, *****, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, din motive necunoscute, fiind legal citată despre data, ora și locul examinării cauzei, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Reprezentantul intimatei ***** în ședința instanței de apel nu s-a prezentat,

din motive necunoscute, fiind legal citată despre data, ora și locul examinării cauzei, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Studiind cererea de apel în cumul cu materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul declarat, a menține hotărârea instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform prevederilor art.117 alin.(1) CPC, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Potrivit art.121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cazului. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții

la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art.9 alin.(1) și (2) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile.

În conformitate cu art.10 alin.(1) și (2) din Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Potrivit art.11 alin.(1)-(2) din Codul civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În corespundere cu art.15 alin.(1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 alin.(1) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul art.776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art.858 alin.(1)-(2) din Codul civil, ***temeiul executării rezidă în existența unei obligații.***

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform prevederilor art.3 al Legii nr.414 din 22.12.2006, obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a posesorului și utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Potrivit prevederilor art.4 al Legii cu privire la asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414 din 22 decembrie 2006, persoanele fizice și persoanele juridice care au în posesie autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

În conformitate cu prevederile art.8 alin.(1) ale aceleiași legi, asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea de contract de asigurare între posesorul de autovehicul și asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, iar, potrivit art.8 alin.(4) din același act normativ, ***încheierea contractului*** de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă ***se dovedește cu polița de asigurare RCA.***

Potrivit dispozițiilor art.19 alin.(1) și (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule după ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat:

a) să deschidă dosar de daune***;***

b) să solicite organelor și instituțiilor competente (politia, unitățile de pompieri, procuratura sau instituțiile medicale) informații despre accident și consecințele lui, stipulate la art.21 alin.(3) lit. a);

c) să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii informației despre producerea accidentului de autovehicul, un proces-verbal de constatare a pagubelor;

d) să închidă dosarul de daune privind pagubele materiale în cel mult 15 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document necesar finalizării dosarului;

e) să închidă dosarul de daune privind vătămările corporale sau decesul în cel mult 10 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document de confirmare a pagubelor;

f) ***să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege.***

Potrivit prevederilor art.28 alin.(l) din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurătorul este obligat ***să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune*** și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii.

În temeiul art.21 alin.(4) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule, procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de autovehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

Conform art.23 alin.(1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule, ***despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși*** nici una din următoarele valori:

a) valoarea pagubei real suportate;

b) diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă;

c) ***limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege***.

Potrivit dispozițiilor art.23 alin.(11) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului și parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabilește luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate, precum și pentru părți componente și piese noi fabricate în bază de licență sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice şi de securitate rutieră. În cazul când părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sânt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina ținând cont de prevederile alin. (8).

În corespundere cu art.1315 alin.(1) lit. b) din Codul civil, asigurătorul este obligat să efectueze plata la apariția dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condițiile de asigurare.

Repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.19 Cod civil).

Conform art.19 alin.(1) Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat.

Potrivit art.387 alin. (1) Cod contravențional, este ***victimă*** persoana fizică sau persoana juridică căreia, ***prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii*** morale, fizice sau materiale.

În corespundere cu art.45 alin. (1) Cod contravențional, ***dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.***

Conform art.123 alin.(3), (6) CPC, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

Faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

În corespundere cu jurisprudența Curții Europene, majoritatea contravențiilor intră în câmpul de aplicare al ”materiei penale” din Convenția Europeană, astfel că în pofida depenalizării anumitor infracțiuni, caracterul atât preventiv, cât și coercitiv al sancțiunilor administrative de substituție este suficient, în corespundere cu art. 6 din Convenția Europeană pentru a stabili natura penală a infracțiunii (Peresen vs Danemarka, 14 septembrie 1998).

Dispozițiile art.1998 Cod civil statuează expres că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În corespundere cu art.2036 alin.(1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art.2037 alin.(1)-(3) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Conform prevederilor art.9 alin. (1) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Din probatoriul administrat în speță, Colegiul a stabilit că la data de 27 noiembrie 2021 ***** conducând automobilul de marca ***** ce îi aparține cu drept de proprietate, a fost implicat într-un accident rutier, iar ca urmare a examinării cauzei contravenționale ***vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut *****,*** conducătorul automobilului de marca Mercedes, fiind asigurată răspunderea civilă auto de către societatea ***** (f.d.9,10).

Prin ordinul nr.1269/RCA/2021 din 28 decembrie 2021 în temeiul raportului de evaluare nr. 4259/12A (f.d.13-15) s-a stabilit de către ***** cuantumul despăgubirii de asigurare de 90 215 lei (f.d.11).

Nefiind de acord cu suma despăgubirii stabilite, reclamantul ***** a solicitat întocmirea unui raport de expertiză extrajudiciară în care se indică drept prejudiciu cauzat suma de 134 348 lei (f.d.18-26).

La data de 18 martie 2022 în temeiul cererii depuse față de *****. în vederea recuperării prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier din 27 octombrie 2021, a solicitat achitarea în termen de 10 zile a diferenței despăgubirii de asigurare stabilită prin raportul de evaluare a pagubei nr.4259/12A (90 214,54 lei) și raportul de expertiză extrajudiciară nr.366 din 16 martie 2022 (134 348 lei) în sumă de 44 133,46 lei. Concomitent a solicitat și achitarea sumei de 2100 lei achitată pentru efectuarea expertizei, iar la 30 martie 2022 a primit răspuns de la ***** prin care i s-a comunicat că a fost respinsă cererea.

La data de 03 iunie 2022, ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2023,

acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** a prejudiciului moral în sumă de 11 700 lei, taxei de stat în sumă de 100 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 07 iunie 2023, ***** a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri.

La data de 29 iunie 2023, ***** a declarat apel** împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea parțială a acesteia în partea admiterii acțiunii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, iar prin încheierea Curții de Apel din 20 decembrie 2023, ***apelul declarat de ***** a fost restituit*** în temeiul art.369 alin.(1) lit. a) CPC.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 20 decembrie 2023, apelul declarat de ***** a fost acceptat în procedură.

La data de 09 aprilie 2024, în temeiul cererii depuse, ***** a solicitat retragerea parțială a apelului în partea pretențiilor formulate față de ***** din motivul soluționării litigiului pe cale amiabilă, încetarea procedurii de apel în partea dată, iar prin încheierea Curții de Apel din 11 aprilie 2024, ***a fost admisă cererea de retragere parțială a apelului*** cu încetarea procedurii în apel în partea pretențiilor formulate față de *****.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond în partea contestată una întemeiată.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, instanța de apel constată că soluția a fost dată de către instanța de fond cu elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei, cu lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

Dat fiind că în partea pretențiilor formulată față de ***** procedura în apel a fost încetată, instanța de fond urmează a se expune doar asupra cerinței de reparare a prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată.

Astfel, din înscrisurile probatorii anexate la dosar este cert faptul comiterii de către ***** față de ***** a faptei ilicite prevăzute de art.242 alin.(2) din Codul contravențional, or pârâtul intimat a fost sancționat contravențional în temeiul ***procesului verbal cu privire la contravenție*** din 27 noiembrie 2021, potrivit căruia, ultimul, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art.242 alin.(2) din Codul contravențional.

Iar, potrivit art.45 alin.(1) din Codul contravențional, ***dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă***.

Mai mult, dispozițiile art.1398 Cod civil prevăd expres că ***cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul*** patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și ***prejudiciul moral*** cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, legiuitorul statuează că răspunderea delictuală civilă survine în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter general, care revine tuturor de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite. Răspunderea delictuală se naște prin încălcarea unor drepturi absolute ale persoanei vătămate.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, este obligatorie ***existența unui delict***, care include în sine elementele obligatorii:

-prejudiciul,

-fapta ilicită,

-raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și

-vinovăția.

Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Prin urmare, în condițiile în care la caz de către reclamantul apelant a fost făcută dovada comiterii de către pârâtul intimat a unei fapte ilicite, fapt ce rezultă din ***procesul verbal cu privire la contravenție*** din 27 noiembrie 2021 potrivit căruia, ultimul, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art.242 alin.(2) din Codul contravențional, circumstanțe de fapt și de drept care permit constatarea încălcării dreptului reclamantului ***** de către pârâtul intimat *****.

Iar, dat fiindcă în cauză au fost identificate elementele contravenției în partea încasării sumelor pretinse de ***** cu titlu de prejudiciu moral, ***** este debitorul răspunderii delictuale în prezenta cauză, reclamantul apelant fiind îndreptățit legal (art.242 alin.(2) din Codul contravențional) de a cere despăgubiri în cazul din speță.

Deci, instanța de fond corect a admis solicitarea reclamantului privind încălcarea dreptului acestuia, în condițiile în care din materialele cauzei rezultă încălcarea dreptului reclamantului apelant prin contravenție, caz în care se constată existența prejudiciului cauzat.

Iar, potrivit prevederilor art.19 alin.(1) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Astfel, Colegiul civil reține că este indiscutabil că în speță se întrunesc și temeiurile stabilite de cadrul legal pre-citat pentru adjudecarea compensației pentru prejudiciul moral cauzat prin contravenție, prin starea de stres și de frustrare, iar cu referire la valoarea acestei compensații, aceasta urmează a fi

stabilită de către instanță în raport cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

În contextul raționamentelor Curții sus-indicate referitoare la satisfacțiile echitabile acordate prin prisma Convenției, Colegiul civil conchide că în prezenta cauză suferințele cauzate apelantului ***** depășesc pragul de veritate a satisfacției acordate prin simpla constatare a încălcării dreptului apărat, iar drept urmare, Colegiul consideră că reclamantul apelant este îndreptățit la o compensație bănească de 11 700 lei (echivalentul unui salariu mediu pe economie) cu titlu de prejudiciu moral, aceasta fiind o sumă rezonabilă de evaluare pertinentă a daunelor compensatoare, echitabilă în raport cu suferințele cauzate de reclamantului apelant, iar suma de 100 000 lei pe care apelantul o pretinde cu titlu de prejudiciu moral este una exagerată în raport cu suferințele suportate.

Potrivit prevederilor art.94 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional celor respinse din pretențiile reclamantului.

Subsecvent, Colegiul menține hotărârea primei instanțe și în partea cheltuielilor de judecată, or soarta cerinței auxiliare poartă soarta cerinței de bază.

În consecință, Colegiul conchide că toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței.

Totodată, Colegiul ține să remarce că apelantul utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

Mai mult, CEDO reține că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61,). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale

părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Față de cele ce preced, având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a) Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Țurcan Ion

Judecătorii
Malîi Ala

Mihaila Viorica

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Judecător Mardari Alexandru)
Dosarul:nr.2a-3705/23 (2-22079609-02-2a-29092023)

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

11 aprilie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Țurcan Ion
Judecătorii Malîi Ala și Mihaila Viorica
Grefier Lungu Eduard

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a) Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** privind încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Țurcan Ion

Judecătorii
Malîi Ala

Mihaila Viorica